

Kao jednoćelijski organizmi

Šta je veštičji ispljuvak i kojoj klasi pripada ju sluzave gljive?

U carstvu Fungi (carsvo u koje su svrstane sve gljive) postoji podela na dva razdela: Myxomycota i Eumycota. U prvi razdeo su smeštene neobične gljive, koje zapravo i nisu prave gljive jer imaju plazmodijalno, sluzavo telo pa zbog toga imaju puno zajedničkog sa pripadnicima carstva Protista koje sačinjavaju jedoćelijski organizmi - živa bića na najnižem stupnju razvoja: virusi, bakterije, amebe, bičari i dr. Za pripadnike razdela Myxomycota u nauci se kaže da je njihov boravak u carstvu Fungi privremen, odnosno da tu gostuju dok im se ne nađe adekvatnije mesto u sistematici živih bića.

Pripadnici razdela Myxomycota dele se na četiri klase u kojima, takođe, postoje rodovi i ne baš brojne vrste kao što je to slučaj sa pripadnicima razdela Eumycota.

Predstavnici razdela Myxomycota po načinu ishrane pripadaju saprobima i parazitima. Saprobi se razvijaju na tamnim i vlažnim mestima, naročito na đubrštima i u zemljištu na biljnim ostacima koji trunu (u dubini trulih panjeva, pod korom trupaca, kao i na

U svetu gljiva postoje raznorazne nepoznanice, kako za nauku tako i za običan svet. Ovi drugi, nemajući ni približno tačne predstave o tome sa čime se sreću u prirodi, odgovore traže u svetu mistike i praznoverica. Takav je slučaj sa grupom gljiva koje se u nauci nazivaju sluzave ili plazmodijalne gljive, a u narodu veštičji ili pseći ispljuvak.

> Puna je malinastog soka, *Lycogala epidendrum*

> Parazitski način života

mahovini i lišajevima). Drugu grupu sačinjavaju vrste koje parazitiraju na živim biljkama, uglavnom na kori drveća, mada su neke vrste pronađene i na drugim biljnim organima. Plazmodijalne gljive hrane se amebama, bakterijama, sitnim beskičmenjacima, gljivicama, plesnima, kvascima, sporama drugih gljiva i neorganskim česticama. Veliki broj vrsta ima kosmopolitsko rasprostranjenje, a manji broj je ograničen na tropske, subtropske i planinske predele.

Združena tela ovih gljiva, plazmodije, su veličine od mikroskopskih dimenzija do krupnih, veličine velikog tanjira. Obično su jarkih boja ali ima ih i koje su providne. Ovi organizmi imaju specifičan način migratornog kretanja. To kretanje se odvija u potrazi za hranom (kada iscrpu jedno stanište prelaze na drugo), zatim za vreme polne zrelosti, kao i pri izlasku na svetlo na suva mesta gde formiraju sporonosna tela, ali i pri sklanjanju sa direktne svetlosti.

Plazmodijum ima i tu sposobnost da, ukoliko uslovi za život postanu nepovoljni, recimo zavlada velika suša, on očvrsne i u tako uspavanom stanju može da preživi do povratka normalnih uslova za život.

> „Veštičji ispljuvak“

> Krtanje za hranom, *Fuligo septica*

› Saprobni način života

› Retka vrsta, *Badhamia utricularis*

› Kao slatkiš na stapićima, *Stemonitis fusca*

› Kavijar, *Tubifera ferruginosa*

Vrste sa najzanimljivijim izgledom pripadaju klasi Myxomycetes. Ova grupa sluzavih gljiva obuhvata oko hiljadu vrsta. Njihovo vegetativno telo je u vidu prave plazmodije pa se i zovu „prave sluzave gljive”. Veliki broj ima sferan oblik pri čemu podsećaju na ikru ili perlice. Vrste iz ove klase predstavice sa nekoliko originalnih fotografija koje je na terenu snimio autor ovog teksta. Neke su zabeležene prvi put na našim terenima, recimo kao što je *Badhamia fruticularis*. 🌐

■ Tekst i fotografije I. Hadžić

› Kao šne za puslice, *Fuligo cinerea*

› Kao riblja ikra, *Trichia decipiens*